YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (neljäs jaosto)

18 päivänä marraskuuta 2004 *

Yhdistetyissä asioissa C-261/03 ja C-262/03,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagna (Italia) on esittänyt 6.5.2003 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 17.6.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Allevamenti Associati Srl

vastaan

Regione Emilia-Romagna,

Agenzia per le Erogazioni in Agricolturan (AGEA)

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

ja

Latteria Sociale Moderna Soc. coop. arl:n (C-261/03)

osallistuessa asian käsittelyyn,

Latteria Sociale Moderna Soc. coop. arl

vastaan

Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (AIMA),

Servizio Provinciale Agricoltura di Reggio Emilia,

Regione Emilia-Romagna,

ja

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

Allevamenti Associati Srl:n (C-262/03)

osallistuessa asian käsittelyyn,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit N. Colneric (esittelevä tuomari), joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, J. N. Cunha Rodrigues ja E. Juhász,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Múgica Arzamendi,

ilmoitettuaan ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle aikovansa ratkaista asiat perustellulla määräyksellä työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan nojalla,

pyydettyään yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettuja osapuolia esittämään tätä koskevat mahdolliset huomautuksensa,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 (EYVL L 405, s. 1) 1 ja 2 artiklan ja 9 artiklan g alakohdan sekä maito- ja maitotuotealan

lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä maaliskuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 (EYVL L 57, s. 12) 1, 2 ja 3 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty kahdessa asiassa, joissa kantajina ovat Allevamenti Associati Srl (jäljempänä Allevamenti Associati) ja Latteria Sociale Moderna Soc. coop. arl (jäljempänä Latteria Sociale Moderna) ja vastaajina kaksi Italian hallinnollista viranomaista ja jotka koskevat sellaisen menettelyn, jossa toinen yhtiö käsittelee ja jalostaa tietyn määrän toisen yhtiön tuottamaa maitoa, määrittelemistä toimitukseksi tai suoramyynniksi.

Yhteisön lainsäädäntö

3 Asetuksella N:o 3950/92 on jatkettu maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 856/84 (EYVL L 90, s. 10) ja asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13) vuodesta 1984 lähtien yhteisön tasolla käyttöön otetun maidon lisämaksun soveltamista markkinointivuodesta 1993/1994 alkaen seitsemän peräkkäisen kahdentoista kuukauden pituisen jaksoajan.

4 Maksun perimistä koskevista menettelytavoista todetaan asetuksen N:o 3950/92 johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa, että vuonna 1984 käyttöön otettu menetelmä, joka sisältää lisämaksun kerätyistä tai suoraan myydyistä tietyn takuukynnyksen ylittävistä maitomääristä on säilytettävä; mainittu kynnys ilmenee

kussakin jäsenvaltiossa siten, että vahvistetaan taattu kokonaismäärä, jota tilakohtaiset myönnetyt määrät eivät saa ylittää toimitusten eivätkä suoramyynnin osalta, ja nämä määrät vahvistetaan seitsemäksi jaksoksi 1.4.1993 alkaen ja niissä otetaan huomioon aikaisempaan järjestelmään sisältyvät tekijät.

5 Asetuksen johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa täsmennetään, että jotta voitaisiin estää aiemmin todetut järjestelmän kanssa yhteensopimattomat pitkät viiveet lisämaksun perimisessä ja maksamisessa, olisi säädettävä, että ostaja, joka kykenee parhaiten suorittamaan tarvittavat toimet, on velvollinen suorittamaan lisämaksun ja että hänelle annetaan keinot varmistaa lisämaksun periminen tuottajilta, jotka ovat sen ostajalle velkaa.

6 Saman asetuksen 1 artiklan mukaan otetaan käyttöön lisämaksu, jonka lehmänmaidon tuottajat maksavat maidosta tai maitomäärää vastaavasta tuotteesta, jotka on toimitettu ostajalle tai myyty suoraan kulutukseen kyseisen 12 kuukauden pituisen jakson aikana, ja jonka määrät ylittävät määritettävän viitemäärän.

7 Mainitun asetuksen 2 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Lisämaksu peritään kaikesta kyseisen 12 kuukauden pituisen jakson aikana myydystä maidosta tai maitomäärää vastaavasta tuotteesta, jonka tuotanto ylittää jommankumman 3 artiklassa tarkoitetuista määristä. Lisämaksu jaetaan niiden tuottajien kesken, jotka ovat vaikuttaneet ylitykseen.

— —

2. Toimitusten osalta maksuvelvollinen ostaja maksaa jäsenvaltion toimivaltaiselle toimielimelle ennen määritettävää päivää ja määritettäviä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen maksettavan summan, jonka hän pidättää lisämaksun velkaa oleville tuottajille maksetusta hinnasta, tai perii sen muulla sopivalla tavalla.

— —

3. Suoramyynnin osalta tuottaja maksaa lisämaksun jäsenvaltion toimivaltaiselle toimielimelle ennen määritettävää päivää ja määritettäviä yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen."

8 Asetuksen N:o 3950/92 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa virkkeessä säädetään seuraavaa:

"Tilakohtaista viitemäärää nostetaan tai se vahvistetaan asianmukaisesti perustellusta tuottajan pyynnöstä, jotta voitaisiin ottaa huomioon tuottajan toimituksiin ja/tai suoramyyntiin vaikuttavat muutokset. Viitemäärän nostaminen tai sen vahvistaminen riippuu muusta tuottajalla olevan viitemäärän vastaavasta laskusta tai tällaisen viitemäärän lakkauttamisesta. — — "

9 Saman asetuksen 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä artiklassa tarkoitetaan:

— —

c) 'tuottajalla' maataloustuottajaa, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden ryhmittymää, joiden tila sijaitsee yhteisön maantieteellisellä alueella:

— joka myy maitoa tai muita maitotuotteita suoraan kuluttajalle

ja/tai

— joka toimittaa niitä ostajalle;

— —

e) 'ostajalla' yritystä tai ryhmittymää, joka ostaa maitoa ja muita maitotuotteita tuottajalta:

— käsitelläkseen tai jalostaakseen niitä,

— luovuttaakseen ne yhdelle tai useammalle maidon tai maitotuotteita käsittelevälle tai jalostavalle yritykselle.

— —

f) 'maidon tai muita maitotuotteita käsittelevällä tai jalostavalla yrityksellä' yritystä tai ryhmittymää, joka keräilee, pakkaa, varastoi ja jäähdyttää maitoa sekä jalostaa tai joka rajaa maitoon liittyvän toimintansa vain yhteen näistä toimista;

g) 'toimituksella' kaikkia maidon tai muiden maitotuotteiden toimituksia, vaikka tuottaja, ostaja, käsittelevä tai jalostava yritys tai kolmas osapuoli kuljettaisi näitä tuotteita;

h) 'maidolla tai maitomäärää vastaavalla tuotteella, jotka myydään suoraan kulutukseen' maitoa tai maitotuotteita, jotka on muutettu maitomäärää vastaaviksi tuotteiksi ja jotka on myyty tai luovutettu ilmaiseksi ilman maidon ja maitotuotteiden käsittelevän tai jalostavan yrityksen osallistumista."

10 Asetuksen N:o 536/93 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Asetuksessa (ETY) N:o 3950/92 perustetun lisämaksun laskennassa:

1) 'maidon tai maitomäärää vastaavan tuotteen kaupan pidettävällä määrällä' tarkoitetaan mainitun asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltiossa kaikkea maitoa tai maitomäärää vastaavia tuotteita, jotka lähtevät kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevalta tilalta.

Määriä, jotka tuottaja luovuttaa käsiteltäväksi tai jalostettavaksi tilaussopimuksen mukaisesti, pidetään toimituksena;

— —"

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

11 Markkinointivuosina 1998/1999 ja 1999/2000 Latteria Sociale Moderna käsitteli ja jalosti Allevamenti Associatin lukuun yhtiöiden välillä tehdyn valmistussopimuksen perusteella tietyn määrän Allevamenti Associatin tuottamaa maitoa juustoksi, voiksi ja maitoheraksi. Mainitun sopimuksen mukaan jalostuksen päätteeksi juusto, voi ja maitohera palautettaisiin toimeksiantajayhtiölle, joka ryhtyisi myymään niitä.

12 Allevamenti Associati katsoi, että kyseisten kahden markkinointivuoden aikana Latteria Sociale Modernan haltuun annetut maitomäärät olisivat maidon lisämaksun soveltamisen kannalta "suoramyyntiä". Se ilmoitti ne tällaisina Italian toimivaltaisille viranomaisille.

13 Servizio Provinciale Agricoltura di Reggio Emilia katsoi sitä vastoin, että tässä tapauksessa kyse oli maidon "toimituksista". Se määritteli vuosien 1998/1999 ja 1999/2000 tuotannon uudelleen "suoramyynnistä toimituksiksi" ja vahvisti näin ollen toimitetun maidon 'ostajana' pidetyn Latteria Sociale Modernan maksettavaksi lisämaksun.

14 Allevamenti Associati ja Latteria Sociale Moderna nostivat kumpikin itseään koskevilta osin kanteen näitä päätöksiä vastaan Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagnassa, ja ne katsoivat muun muassa näiden päätösten olevan lainvastaisia asetusten N:o 3950/92 ja N:o 536/93 perusteella.

15 Näissä asioissa kansallinen tuomioistuin pohtii asetuksen N:o 3950/92 9 artiklan g alakohdan tulkintaa. Se miettii, voidaanko tätä säännöstä tulkita siten, että "toimituksen" käsitettä sovelletaan omaisuuden siirtoihin tai joka tapauksessa sellaisen oikeudellisen aseman tunnustamiseen, jonka perusteella hankkija voi omaan lukuunsa käyttää maidon osalta määräysvaltaa, eikä pelkkään maidon käyttöön antamiseen sen jalostamista varten siten, että maidon omistusoikeus säilyy täydellisenä tuottajalla, joka saa maidon takaisin jalostuksen jälkeen.

16 Koska Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagna katsoi, että yhteisöjen tuomioistuimen olisi ratkaistava tämä asia, se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko 28.12.1992 annettua asetusta (ETY) N:o 3950/92 (erityisesti sen 1 ja 2 artiklaa ja 9 artiklan g alakohtaa) ja 9.3.1993 annettua asetusta (ETY) N:o 536/93 (erityisesti sen 1, 2 ja 3 artiklaa) tulkittava siten, että maitokiintiöiden vahvistamiseksi ja lisämaksun määräämiseksi se, että tuottajayritys siirtää maitomäärät omistusoikeutta luovuttamatta kolmannelle sellaista valmistussopimusta täytäntöönpantaessa, joka koskee tuotetun maidon käsittelyä ja sen jalostamista juustoksi, voiksi ja maitoheraksi vastiketta vastaan, on määriteltävä 'toimitukseksi' vai onko tämä toimenpide määriteltävä 'suoramyynniksi'?"

Ennakkoratkaisukysymys

17 Koska yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että vastaus tähän kysymykseen on selvästi johdettavissa sen oikeuskäytännöstä ja etenkin asiassa C-288/97, Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago, 29.4.1999 annetusta tuomiosta (Kok. 1999, s. I-2575) ja asiassa C-69/03, Caseificio Cooperativo di Cornedo, 8.1.2004 annetusta määräyksestä (Kok. 2004, s. I-773), se on työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoittanut ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle aikovansa ratkaista asiat perustellulla määräyksellä ja pyytänyt yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettuja osapuolia esittämään tätä koskevat mahdolliset huomautuksensa.

18 Italian hallitus, Regione Emilia-Romagna ja Euroopan yhteisöjen komissio, jotka ovat vastanneet yhteisöjen tuomioistuimen pyyntöön esittää huomautuksia, eivät ole vastustaneet yhteisöjen tuomioistuimen aikomusta ratkaista asiat perustellulla määräyksellä. Sitä vastoin Allevamenti Associati ja Latteria Sociale Moderna ovat esittäneet, että ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus ei ole johdettavissa edellä mainitussa asiassa Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago annetusta tuomiosta eikä edellä mainitussa asiassa Caseificio Cooperativo di Cornedo annetusta määräyksestä. Ne huomauttavat etenkin, että asiassa, jonka johdosta ensimmäinen tuomio on annettu, tuottajat olivat siirtäneet maidon omistusoikeuden maidon jalostusosuuskunnalle kun taas pääasiassa Latteria Sociale Modernan suorittama maidon jalostaminen perustui valmistussopimukseen. Kyseiset huomautukset eivät kuitenkaan anna yhteisöjen tuomioistuimelle aihetta poiketa aiotusta menettelystä.

19 Tribunale amministrativo regionale per l'Emilia-Romagna pyrkii kysymyksellään selvittämään ennen kaikkea, onko maidontuottajan kanssa tehtyyn valmistussopimukseen perustuva meijerin suorittama maidon käsittely ja jalostus määriteltävä toimitukseksi vai suoramyynniksi silloin kun maidon tuottaja on edelleen maidon omistaja.

20 Sikäli kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää tämän kysymyksen myös voidakseen määrittää maitokiintiöt, komissio esittää epäilyksensä tähän kysymykseen annettavan vastauksen merkityksellisyyden suhteen. Tältä osin Allevamenti Associatin huomautuksista ilmenee, että toimivaltainen kansallinen hallintoviranomainen on aluksi hyväksynyt sen toimitusten viitemäärien muuttamista suoramyyntien viitemääriksi koskevan hakemuksen mutta että Servizio Provinciale Agricoltura di Reggio Emilia on tämän jälkeen määritellyt kyseiset määrät maidon toimituksiksi.

21 Näin ollen ei ole ilmeistä, että näiden viitemäärien määrittämistä varten pyydetyllä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, ja maitokiintiöiden määrittämisen osalta esitetty kysymys ei ole merkityksetön.

22 Pääasian osalta on huomattava, että lisämaksujärjestelmän systematiikka perustuu suoraan kulutukseen myytyä maitoa ja ostajalle toimitettua maitoa koskevien viitemäärien erottamiseen toisistaan (ks. asia C-196/94, Schiltz-Thilmann, tuomio 16.11.1995, Kok. 1995, s. I-3991, 16 kohta ja em. asia Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago, tuomion 18 kohta).

23 Edellä mainitussa asiassa Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago annetun tuomion 25 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että "ostajan" käsitteellä tarkoitetaan kaikkia yrityksiä, jotka vastaanottavat tuottajalta sopimuksen perusteella maitoa käsitelläkseen tai jalostaakseen sitä itse tai luovuttaakseen sen eteenpäin maitoa käsittelevälle ja jalostavalle yritykselle, riippumatta siitä, millaisia vastiketta koskevia ehtoja tuottaja soveltaa (ks. myös em. asia Caseificio Cooperativo di Cornedo, määräyksen 20 kohta).

24 Tästä seuraa, että asetuksessa N:o 3950/92 tarkoitettuihin ostajalle tehtyihin toimituksiin ei tarvitse välttämättä sisältyä omistusoikeuden saaminen, jotta lisämaksuja voitaisiin periä (ks. em. asia Caseificio Cooperativo di Cornedo, määräyksen 21 kohta).

25 Toisin kuin Allevamenti Associati väittää huomautuksissaan, tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että maidon lisämaksujärjestelmässä tarkoitetun maidon myynnin ja toimituksen kannalta ei ole merkitystä sillä, siirtyykö maidon omistusoikeus meijerille.

26 Erityisesti siltä osin kuin on kyse maitomäärien käsittelystä tai jalostamisesta sellaisen tilaussopimuksen kaltaisen sopimuksen yhteydessä, jonka perusluonteen mukaan omistusoikeus ei siirry, etenkin asetuksen N:o 536/93 1 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ilmenee, että kyseisiä määriä on pidettävä toimituksina.

27 Sillä, että maidon tuottaja myy tämän jälkeen kolmannen käsittelemän tai jalostaman maidon suoraan kuluttajille, ei voida perustella tämän toimenpiteen määrittelemistä asetuksessa N:o 3950/92 tarkoitetuksi suoramyynniksi. Kuten edellä mainitussa asiassa Consorzio Caseifici dell'Altopiano di Asiago annetun tuomion 21 kohdasta näet ilmenee, asetuksen N:o 3950/92 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu maidon toimittaminen tapahtuu aina, kun tietty maitomäärä lähtee tuottajan tilalta välittäjälle, joka käsittelee tai jalostaa sitä.

28 Kaiken edellä esitetyn perusteella asetuksen N:o 3950/92 1 artiklaa, 2 artiklaa ja 9 artiklan g alakohtaa sekä asetuksen N:o 536/93 1 artiklaa on tulkittava siten, että maitokiintiöiden määrittämiseksi ja lisämaksun soveltamiseksi se, että maidontuottajayritys siirtää maitomäärät omistusoikeutta luovuttamatta kolmannelle täytän-

töönpantaessa sellaista valmistussopimusta, joka koskee tuotetun maidon käsittelyä ja sen jalostamista juustoksi, voiksi ja maitoheraksi vastiketta vastaan, on määriteltävä toimitukseksi.

Oikeudenkäyntikulut

29 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Muille kuin mainituille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 1 ja 2 artiklaa ja 9 artiklan g alakohtaa sekä maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä maaliskuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 1 artiklaa on tulkittava siten, että maitokiintiöiden määrittämiseksi ja lisämaksun soveltamiseksi se, että maidontuottajayritys siirtää maitomäärät omistusoikeutta luovuttamatta kolmannelle täytäntöönpantaessa sellaista valmistussopimusta, joka koskee tuotetun maidon käsittelyä ja sen jalostamista juustoksi, voiksi ja maitoheraksi vastiketta vastaan, on määriteltävä toimitukseksi.

Allekirjoitukset